

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **A. B.**, zastoupená Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou, advokátkou, se sídlem Muchova 223/9, Praha 6, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 1. 2016, č. j. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2016, č. j. 1 Ad 10/2016 – 58,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2016, č. j. 1 Ad 10/2016 – 58, **se ve výrocích I. a II. zrušuje.**
- II. Kasační stížnost proti výroku III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2016, č. j. 1 Ad 10/2016 – 58, **se zamítá.**
- III. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 14. 1. 2016, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti.
- V. Odměna advokátky Mgr. Dagmar Rezkové Dřímálové za zastupování v řízení o kasační stížnosti **se určuje** částkou 1573 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně byla nejprve v roce 2008 podle tehdy rozhodné právní úpravy uznána plně invalidní. Později žalovaná rozhodnutím z února 2011 stanovila, že žalobkyni nadále náleží namísto invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Dne 22. 2. 2012 žalobkyně požádala o změnu výše invalidního důchodu

z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Žalovaná žádost rozhodnutím ze dne 7. 6. 2012, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), zamítla s tím, že u žalobkyně nedošlo ke změně stupně invalidity.

[2] Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž žalovaná nejprve rozhodnutím ze dne 29. 8. 2012 rozhodla tak, že prvostupňové rozhodnutí částečně změnila, neboť doplnila výrok, kterým výši invalidního důchodu žalobkyně snížila na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Ve zbytku je potvrdila. Žalobu podanou proti rozhodnutí žalované zamítl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem sp. zn. 1 Ad 61/2012. Ke kasační stížnosti žalobkyně Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu i žalované správní rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, neboť shledal, že se žalovaná dopustila procesního pochybení spočívajícího v porušení zásady dvojinstančnosti řízení. Bylo-li v průběhu námitkového řízení zjištěno, že žalobkyně splňovala pouze podmínky pro přiznání invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně, měla žalovaná prvostupňové rozhodnutí potvrdit, protože nebyly splněny podmínky pro vyhovění žádosti o zvýšení invalidního důchodu, a dále z moci úřední zahájit řízení, jehož předmětem by byla změna výše invalidního důchodu (v podrobnostech viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013 – 43, dostupný stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz).

[3] V dalším řízení žalovaná vydala dne 10. 12. 2013 nové rozhodnutí, kterým zamítla námitky žalobkyně a současně potvrdila prvostupňové rozhodnutí. Proti tomuto v pořadí druhému rozhodnutí žalované podala žalobkyně opětovně žalobu k městskému soudu, v níž poukazovala mimo jiné na zprávu slovenského nositele důchodového pojištění - Sociální pojišťovny Bratislava, podle které poklesla pracovní schopnost žalobkyně o více než 70 %. Městský soud žalobu i tentokrát zamítl, a to rozsudkem sp. zn. 2 Ad 5/2014. Nejvyšší správní soud pak na základě další kasační stížnosti žalobkyně rozsudkem ze dne 9. 10. 2015, č. j. 4 Ads 155/2015 – 25, zrušil rozsudek městského soudu sp. zn. 2 Ad 5/2014 i rozhodnutí žalované ze dne 10. 12. 2013, neboť dospěl k závěru, že dosavadní posudky posudkových lékařů a Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze (dále jen „posudková komise“) zatím nemohou být dostatečným podkladem pro posouzení zákonnosti rozhodnutí žalované, jelikož nespĺňují podmínku úplnosti. Vycházejce z unijních předpisů souhlasil Nejvyšší správní soud se žalovanou v tom, že shoda mezi právními předpisy České republiky a Slovenské republiky o podmínkách týkajících se stupňů invalidity nebyla potvrzena, a tudíž rozhodnutí slovenské Sociální pojišťovny nebylo pro žalovanou závazné. I přesto však bylo třeba, aby se žalovaná vůči odlišnému posouzení snížení pracovní schopnosti ze strany instituce jiného členského státu vymezila. Nejvyšší správní soud proto žalovanou zavázal, aby si vyžádala rozhodnutí slovenských orgánů sociálního zabezpečení (zejména lékařský posudek, na němž bylo založeno) a obsah těchto dokumentů zohlednila ve smyslu čl. 49 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. 9. 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „prováděcí nařízení“).

[4] Žalovaná poté vydala v záhlaví označené rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž námitky proti prvostupňovému rozhodnutí zamítla. Svůj závěr opřela zejména o lékařský posudek ze dne 16. 12. 2015, podle něhož byla žalobkyně v období od 1. 12. 2011 do 17. 6. 2014 invalidní ve druhém stupni a od 18. 6. 2014 v prvním stupni. Důvod pro zvýšení invalidního důchodu tudíž nebyl dán. Tímto lékařským posudkem byl dle žalované naplněn závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku č. j. 4 Ads 155/2015 – 25, neboť posudkový lékař zohlednil i rozhodnutí slovenského nositele důchodového pojištění o invalidním důchodu žalobkyně a zejména pak lékařský posudek, na kterém bylo založeno, a vypořádal se s nimi.

pokračování

[5] Během řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí požádal městský soud posudkovou komisi o vypracování posudku, z něhož vyplynulo, že žalobkyně byla od 1. 12. 2011 do 17. 6. 2014 invalidní ve druhém stupni a od 18. 6. 2014 v prvním stupni. Městský soud měl v posudku stanovenou klinickou diagnózu onemocnění žalobkyně i zdůvodnění procentní míry poklesu její pracovní schopnosti za správné, řádné a úplné. S argumentací posudkové komise, že invaliditu je třeba posuzovat podle českých právních předpisů, městský soud souhlasil.

II. Obsah kasační stížnosti

[6] Proti napadenému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž namítá, že posudková hodnocení jejího zdravotního stavu jsou nesprávná, neboť nebyly zohledněny všechny lékařské zprávy předložené stěžovatelkou či jejími ošetřujícími lékaři. Uvádí, že subjektivně nebyla a není dlouhodobě schopna po psychické ani fyzické stránce vykonávat pravidelnou pracovní činnost, což plyne také z lékařských zpráv. Zdravotní stav stěžovatelky tudíž neodpovídal a neodpovídá tomu, jak jej zhodnotily odborné posudky. Stěžovatelka poukazuje na výměnný list – poukaz ze dne 3. 7. 2013 vztahující se k době rozhodné pro posouzení jejího zdravotního stavu a na v něm uvedené posouzení. Je toho názoru, že dosavadní šetření nebrala v potaz její celkový zdravotní stav a veškeré zdravotní komplikace. V rozhodné době neměla na trhu práce uplatnění a nebyla schopna vykonávat ani nenáročné práce administrativního charakteru, pro které má kvalifikaci.

[7] K relevanci zprávy slovenské Sociální pojišťovny ze dne 18. 6. 2014 stěžovatelka uvádí, že Česká republika a Slovenská republika (při svém vzniku jako dva samostatné státy) převzaly většinu původních právních předpisů, které sice v průběhu doby prošly novelizací, avšak propastného rozdílu mezi nimi není. Proto nelze na základě týchž lékařských zpráv posoudit zdravotní stav stěžovatelky natolik odlišně, že podle právních předpisů České republiky poklesla stěžovatelčina pracovní schopnost jen o 45 %, zatímco podle Slovenské republiky o více než 70 %. Takto markantní rozdíl považuje stěžovatelka za zcela absurdní. Nadto stěžovatelce nelze klást k tíži, pokud míra poklesu pracovní schopnosti na Slovensku neodpovídá vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity v České republice (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“).

[8] Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.)]. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] K posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu pojištěnce Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že jde o věc medicínskou, k níž soudy nemají potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Stěžejním důkazem v přezkumném soudním řízení, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, je proto odborný lékařský posudek vypracovaný posudkovou komisí pro účely takového řízení, v němž se hodnotí nejenom celkový zdravotní stav a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale také se v něm zaujímají závěry o invaliditě a jejím vzniku. Soud sám zpravidla zkoumá pouze úplnost a přesvědčivost tohoto posudku a jeho další náležitosti. Pokud posudek splňuje všechny tyto parametry, soud jeho odborné závěry přejímá (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2012, č. j. 6 Ads 61/2012 – 15, nebo ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013 – 43).

[12] Vychází-li krajský soud z neúplného a nepřesvědčivého posouzení zdravotního stavu v řízení o dávkách důchodového pojištění podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, jedná se dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu o jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54, publ. pod č. 511/2005 Sb. NSS; shodně např. rozsudky ze dne 21. 8. 2014, č. j. 2 Ads 92/2014 – 34, nebo ze dne 3. 7. 2015, č. j. 4 Ads 88/2015 - 48). Stěžovatelské výtky, jimiž brojí proti nesprávnému posudkovému zhodnocení zdravotního stavu, z nějž městský soud vycházel, tak spadají právě pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Vytýká-li nedostatečnost posudku, o něhož opřela své rozhodnutí žalovaná, jedná se o důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stížní námitku, kterou stěžovatelka nesouhlasí s názorem městského soudu, že nelze přihlížet k posouzení jejího zdravotního stavu slovenskými institucemi, lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[13] Námitky, které stěžovatelka uplatňuje v kasační stížnosti, o níž Nejvyšší správní soud nyní rozhoduje, se v podstatné míře shodují s těmi, které stěžovatelka vznesla v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 4 Ads 155/2015 a soud se s nimi již také ve většině věcně vypořádal. Hlavní, mezi účastníky spornou otázkou bylo i v řízení sp. zn. 4 Ads 155/2015 to, zda byla žalovaná povinna přihlédnout k odlišnému posouzení zdravotního stavu stěžovatelky ze strany slovenských posudkových lékařů. Nejvyšší správní soud vycházel ze znění čl. 46 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. 4. 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „koordináční nařízení“), podle něhož „[r]ozhodnutí instituce členského státu o stupni invalidity žadatele je závazné pro instituci kteréhokoli jiného dotčeného členského státu, pokud je v příloze VII potvrzena shoda mezi právními předpisy těchto členských států o podmínkách týkajících se stupně invalidity“, a také z čl. 49 odst. 2 prováděcího nařízení, který zní: „[v] případě, kdy se čl. 46 odst. 3 základního nařízení neponožje, má při určení stupně invalidity každá instituce v souladu se svými předpisy možnost nechat stav žadatele posoudit lékařem nebo jiným znalcem podle vlastního výběru. Instituce členského státu však přiblíží k dokumentům, lékařským zprávám a informacím správní povahy získaným institucí kteréhokoli jiného členského státu, jako kdyby byly vydány v jejím vlastním členském státě“. Dospěl přitom k závěru, že čl. 46 odst. 3 koordináčního zařízení, kterého se stěžovatelka opakovaně dovolává i nyní, nelze na její věc aplikovat, protože shoda mezi právními předpisy České republiky a Slovenské republiky o podmínkách týkajících se stupně invalidity nebyla potvrzena. Zpráva (rozhodnutí) slovenské Sociální pojišťovny týkající se stupně invalidity stěžovatelky tak nebyla pro žalovanou závazná. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku č. j. 4 Ads 155/2015 – 25 konstatoval, že „[o]rgány sociálního zabezpečení České republiky proto posuzují invaliditu a její stupeň podle českých právních předpisů, a může tedy nastat situace, že osoba, která pracovala ve více členských státech Evropské unie, nemusí mít nutně nárok na dávku v invaliditě od všech těchto států, neboť definice invalidity se v členských státech nemusí shodovat“.

[14] Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále upozornil na to, že neexistence vyznačené shody mezi českými a slovenskými předpisy vztahující se ke stupni invalidity

pokračování

a z toho vyplývající nemožnost aplikovat čl. 46 odst. 3 koordinačního nařízení tvoří hypotézu čl. 49 odst. 2 prováděcího nařízení. Skutečnost, že rozhodnutí instituce členského státu o stupni invalidity žadatele není pro instituci jiného členského státu závazné, nevylučuje povinnost přihlédnout k již existujícím klinickým diagnózám, z nichž instituce jiného členského státu vychází. Povinnost přihlédnout k dokumentům, lékařským zprávám a informacím správní povahy jiného členského státu však současně nebrání tomu, aby dotčené instituce ostatních členských států vycházely z posouzení zdravotního stavu provedeného vlastními lékaři a případně dospěly k odlišnému odbornému závěru. „*Současně tím není popřena ani zásada, podle níž příslušné instituce postupují podle vlastních právních předpisů. V zájmu zásady koordinace je však nezbytné, aby příslušné instituce vzaly v úvahu obsah posouzení zdravotního stavu, z něhož v rámci svého rozhodování vycházely instituce jiného členského státu tak, aby při určování stupně invalidity nevznikaly zcela nedůvodné rozdíly.*“

[15] Skutkový stav, který byl pro věc sp. zn. 4 Ads 155/2015 rozhodný, byl takový, že se posudkoví lékaři, posudková komise ani žalovaná k existenci posouzení snížené pracovní schopnosti stěžovatelky ze strany slovenské Sociální pojišťovny nijak nevymezili, ačkoli jim tato povinnost plynula z přímo použitelných unijních předpisů, a tudíž nemohly být vyhotovené posudky dostatečným podkladem pro posouzení zákonnosti rozhodnutí žalované ze dne 10. 12. 2013, neboť nenaplňovaly požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nejvyšší správní soud proto žalovanou zavázal, aby si v dalším řízení vyžádala rozhodnutí slovenských orgánů sociálního zabezpečení a zejména lékařský posudek, na němž bylo založeno, jejich obsah zohlednila ve smyslu čl. 49 odst. 2 prováděcího nařízení a vypořádala se s ním v odůvodnění svého rozhodnutí (viz odst. [36] citovaného rozsudku).

[16] Výše uvedený právní názor, kterým Nejvyšší správní soud žalovanou zavázal a který měla žalovaná v dalším řízení ústíím k vydání napadeného rozhodnutí reflektovat, městský soud v napadeném rozsudku zcela pominul. Městský soud nejprve požádal posudkovou komisi o vypracování odborného lékařského posudku o zdravotním stavu stěžovatelky. Posudková komise v posudku ze dne 23. 6. 2016 zjevně zohlednila četné lékařské zprávy různého stáří a odborného zaměření a vycházela také z dříve vypracovaných odborných posudků týkajících se stěžovatelky, požadavku zohlednit obsah rozhodnutí slovenského nositele důchodového pojištění a podkladového lékařského posudku však nevyhověla. Posudková komise totiž uvedla pouze, že invaliditu posuzuje výhradně dle českých právních předpisů a posudkové závěry lékaře Sociální pojišťovny Bratislava pro ni nejsou závazné. Třebaže je pravdou, že závěry slovenských odborných posudků a rozhodnutí v otázce invalidity stěžovatelky nejsou pro posudkovou komisi závazné podle čl. 46 odst. 3 koordinačního nařízení, měla posudková komise podle čl. 49 odst. 2 prováděcího nařízení povinnost k nim přihlédnout a v případě odlišného náhledu na zdravotní stav stěžovatelky se vůči závěrům z nich plynoucím vymezit. Neučinila-li tak, nevyhovuje její posudek požadavkům úplnosti a přesvědčivosti.

[17] Vzhledem k tomu, že městský soud opřel odůvodnění napadeného rozsudku pouze o neúplný a nepřesvědčivý posudek, který mylně pokládal za řádně zdůvodněný, zatížil své rozhodnutí jinou vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nadto je dán i zrušovací důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť právní názor, z něhož plyne, že není třeba brát v úvahu obsah posouzení zdravotního stavu, ze kterého v rámci svého rozhodování vycházely slovenské orgány a posudkoví lékaři, a který městský soud souhlasnou poznámkou přijal za svůj, je v rozporu s unijním právem.

[18] Nejvyšší správní soud se v dalším kroku zabýval tím, zda žalovaná postupovala v souladu se závazným právním názorem plynoucím pro ni z citovaného rozsudku č. j. 4 Ads 155/2015 – 25 a zda napadené rozhodnutí může obstát.

[19] Ze správního spisu plyne, že žalovaná po zrušení jejího rozhodnutí ze dne 10. 12. 2013 zdejší soudem postupovala tak, že vyžádala od slovenské Sociální pojišťovny, pobočka Trnava, lékařskou zprávu ze dne 30. 1. 2012, podle které poklesla stěžovatelčina pracovní schopnost o 75 % a rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla úzkostně depresivní porucha těžší formy. Tato lékařská zpráva byla vypracována pro účely rozhodnutí o opravném prostředku podanému proti rozhodnutí slovenského správního orgánu, jímž byla změněna míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky na 55 %.

[20] Následně žalovaná nechala vypracovat MUDr. L. N. nový lékařský posudek ke dni 16. 12. 2015, v němž tato posudková lékařka dospěla k závěru, že v období od 1. 2. 2011 do 17. 6. 2014 bylo rozhodující příčinou stěžovatelčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zdravotní postižení dle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (tj. středně těžké postižení kosterní a svalové soustavy – bolestivý páteřní syndrom se stavem po operaci páteře) a celková míra poklesu pracovní schopnosti pro toto období byla stanovena na 50 % (což odpovídá invaliditě druhého stupně). V období od 18. 6. 2014 bylo dle posudkové lékařky rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky zdravotní postižení dle kapitoly V., položky 7b přílohy vyhlášky o posuzování invalidity (tj. středně těžká duševní porucha a porucha chování), přičemž celková míra poklesu pracovní schopnosti dosahovala 45 % (invalidita prvního stupně).

[21] Posudková lékařka MUDr. N. se v odůvodnění posudku ze dne 16. 12. 2015 vyjádřila také k lékařské zprávě slovenské Sociální pojišťovny ze dne 30. 1. 2012, šlo však výhradně o obecné posouzení rozdílu mezi českou a slovenskou právní úpravou. Z tohoto vysvětlení lze vysledovat, že se posudková lékařka domnívala, že posuzování závažnosti zdravotního postižení je dle české právní úpravy přísnější. Nejvyšší správní soud uznává, že tato skutečnost může odůvodňovat určitý rozdíl mezi stanoveným procentuálním poklesem pracovní schopnosti dle slovenských a českých posudkových lékařů, vyvstávají mu však pochybnosti o tom, zda ospravedlňuje i rozdíly v rádech desítek procent. Nejvyšší správní soud navíc v posudku zcela postrádá jakékoliv odborně medicínské posouzení k této problematice, k němuž je posudková lékařka především povolána (nikoli k posouzení právnímu, které je úkolem správního orgánu, a v soudním řízení úkolem soudu). V lékařském posudku především absentuje jakákoliv úvaha o tom, proč posudková lékařka na rozdíl od slovenské posudkové lékařky MUDr. K. nestanovila pro období do 30. 1. 2012, jehož se slovenská lékařská zpráva dotýká, za rozhodující příčinu stěžovatelčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu taktéž psychické potíže (úzkostně depresivní poruchu), nýbrž zcela jiný druh onemocnění (bolestivý páteřní syndrom), a proč psychickým potížím stěžovatelky nepřikládala tak velkou váhu jako slovenská lékařka. MUDr. N. se ve svém posudku omezila pouze na konstatování, že lékařská zpráva ze dne 30. 1. 2012, na jejímž podkladě byl stěžovatelce na Slovensku přiznán pokles míry schopnosti vykonávat výdělečnou schopnost o 75 %, byla pečlivě prostudována. Z jejího posudku však nelze zjistit, jak o závěrech slovenské lékařské zprávy smýšlela a proč s nimi nesouhlasila. Nejvyšší správní soud si povšiml, že MUDr. N. ve svém posudku zjevně vycházela z více lékařských zpráv a její podklady byly komplexnější, a tak není vyloučeno, že právě to mohlo být důvodem, proč dospěla k jiným závěrům než MUDr. K. Jakoukoli úvahu tohoto typu (Nejvyšší správní soud nechce v žádném případě předjímat odborný závěr), např. co do úplnosti podkladových materiálů a s tím spojeným užším pohledem na posuzovanou problematiku, však z lékařského posudku MUDr. N. nelze vyčíst ani v hrubých rysech. Pro zcela nepostačující odlišení se od závěrů přijatých slovenskou posudkovou lékařkou, potažmo slovenskou Sociální pojišťovnou nepokládá Nejvyšší správní soud posudek MUDr. N., o něž žalovaná napadené rozhodnutí opřela, za přesvědčivý.

[22] V situaci, kdy posudkový lékař dochází při posuzování zdravotního stavu pro účely určení stupně invalidity k závěrům zcela odlišným co do rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce a míry poklesu jeho pracovní schopnosti oproti těm, ke kterým

pokračování

dospěl lékař z jiného členského státu, nemůže být vymezení se vůči závěrům lékaře z jiného členského státu založeno na vyzdvížení odlišností v právních úpravách daných členskými státy. Podstatné je zde odborně medicínské vysvětlení, z něhož je patrné, proč bylo důvodné přijmout ve vztahu ke stejnému pojištěnci jiné expertní závěry.

[23] Nelze tedy souhlasit s tvrzením žalované, uvedeným na straně 9 napadeného rozhodnutí, že posudkem ze dne 16. 12. 2015 byl naplněn závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyjádřený v rozsudku č. j. 4 Ads 155/2015 – 25. Není pravdou, že posudková lékařka zohlednila rozhodnutí slovenského nositele důchodového pojištění o invalidním důchodu stěžovatelky a lékařský posudek, na němž bylo toto rozhodnutí založeno, a vypořádala se s ním v odůvodnění posudkového závěru, neboť žádné takové úvahy nebyly do posudku zaneseny. Jde-li o otázku odlišného posouzení zdravotního stavu stěžovatelky oproti posouzení ze strany slovenských orgánů, nelze posudek MUDr. N. pokládat za přesvědčivý. Také napadené rozhodnutí se opírá o odborný posudek, který nárokům na něj kladeným nevyhovuje. Je tedy dán zrušovací důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[24] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že i v řízení o invalidním důchodu je správní orgán odpovědný za zjištění skutkového stavu věci v souladu se zásadou materiální pravdy dle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. To se mimo jiné projevuje tak, že je odpovědný za opatření podkladů pro vydání rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2012, č. j. 6 Ads 61/2012 – 15). Stěžovatelka v tomto i předcházejícím soudním řízení opakovaně poukazovala na zprávu slovenské Sociální pojišťovny ze dne 18. 6. 2014, v níž se konstatuje, že pokles pracovní schopnosti stěžovatelky činil v období od 5. 6. 2014 více než 70 %. Z toho lze usuzovat, že zdravotní stav stěžovatelky byl slovenskými posudkovými lékaři hodnocen nejen v lednu 2012, ale opětovně zřejmě také v roce 2014. MUDr. N. však ve svém posudku zohlednila pouze slovenskou lékařskou zprávu z 30. 1. 2012 a taktéž ze správního spisu plyne, že pouze tato zpráva byla žalovanou od slovenských nositelů důchodového pojištění požadována. S ohledem na zásadu materiální pravdy bude namístě, aby si žalovaná v dalším řízení vyžádala od slovenských nositelů důchodového pojištění také lékařský posudek z roku 2014 nebo posudek novější (existují-li) a i jejich obsah zohlednila ve smyslu čl. 49 odst. 2 koordinačního nařízení. Zjistí-li, že posudky slovenských lékařů vycházejí z podstatných lékařských zpráv, kterými žalovaná dosud nedisponuje, bude třeba seznámit se i s nimi a zahrnout je do úvah o zdravotním stavu stěžovatelky v rozhodném období.

[25] Protože Nejvyšší správní soud neshledal rozebírané posudky přesvědčivými a úplnými, nemohl se již zabývat ostatními kasačními výtkami, kterými stěžovatelka namítala nesprávné zhodnocení zdravotního stavu.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Nejvyšší správní soud dospěl z výše uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadený rozsudek v rozsahu výroku I. (jímž byla žaloba zamítnuta) a II. (kterým bylo rozhodnuto o nákladech řízení a který je na výroku I. závislý) zrušil podle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. Výrok III., jímž byla ustanovené zástupkyni stěžovatelky přiznána odměna za zastupování, je na prvních dvou výrocích nezávislý a Nejvyšší správní soud důvod pro jeho zrušení (při absenci konkrétních kasačních výtek) neshledal. V tomto rozsahu proto kasační stížnost zamítl.

[27] Protože již v řízení před městským soudem byly dány důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že za použití § 110 odst. 2

písm. a) s. ř. s. současně zrušil i je a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). V něm bude žalovaná vázána právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku – zejm. odst. [22] až [24] (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[28] O náhradě nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka vznik uplatnitelných nákladů řízení netvrdila a ani ze spisu neplyne, že by jí nějaké vznikly, proto jí jejich náhrada nemohla být přiznána, i když byla v řízení úspěšná. Žalovaná neměla ve věci úspěch, a tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[29] Krajský soud ustanovil usnesením ze dne 15. 4. 2015, č. j. 1 Ad 10/2016 – 18, zástupkyni stěžovatelky Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou, advokátku, a v takovém případě platí její odměnu včetně hotových výdajů stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, náleží ustanovené zástupkyni stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti odměna za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu – písemné podání ve věci samé (kasační stížnost) ve výši 1000 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu]. Náhrada hotových výdajů činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč. Protože ustanovená zástupkyně je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se její odměna o částku 273 Kč, kterou je povinna z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Výše celkové odměny proto činí 1573 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. října 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu